
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

אי-תקשורת - 50976

תאריך עדכון אחרון 14-10-2018

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: תקשורת ועיתונאות

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): עמית פינצ'בסקי

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: amitpi@mscc.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ב' 10-12

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

רעש, הפרעות, שתיקה, אי-הבנה, נתק, סירוב לתקשר – כל אלה נתפסו באופן מסורתי כשוללים את כל מה שניתן להגדירו כתקשורת. הקורס יעסוק בסוגיות ותופעות שניתן לכנותן "אי-תקשורת", ויציע הסתכלות אלטרנטיבית על מקומן וחשיבותן. מה ניתן ללמוד על תקשורת דרך הפרתה? האם כלל ניתן לא לתקשר? האם תיתכן תקשורת ללא מובן? האם כשל בתקשורת הוא בהכרח כישלון? האם תקשורת מחייבת הדדיות? מה בין תקשורת ואחרות? הדיונים בכיתה יתבססו על קריאה בטקסטים בתקשורת, תיאורה ביקורתית, ספרות, לימודי מדיה, פסיכולוגיה ופילוסופיה, תוך שילוב מקרי מבחן, מאוטיזם דרך גמגום ועד לניו-מדיה.

מטרות הקורס:

פיתוח חשיבה ביקורתית ביחס לעקרונות רווחים בתיאוריה ופרקטיקה של תקשורת

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

1. לבקר מודלים רווחים בתקשורת המוטים לטובת הצלחת תקשורת;
2. להעריך מחדש עקרונות תיאורטיים של תקשורת לטובת ניסוח אלטרנטיבי של אפשרויות מכוננות וחויבויות של אי-תקשורת;
3. לאתר ולנתח את הממד המאפשר באי-תקשורת תוך הסתמכות על מקרים וסיטואציות.

דרישות נוכחות (%) :

80%

שיטת ההוראה בקורס: דיון, הצגת אובייקט מחקרי

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

מבנה הקורס ורשימת קריאה

1. מבוא

William Harben, "In the Year Ten Thousand" *The Arena* Vol. 6, No. 36 (Nov, 1892): 743-49.

2. הפיזיקה של הרעש

Warren Weaver, "The Mathematics of Communication," *Scientific American* Vol. 181 No. 1 (July 1949): 11-15.

Jussi Parikka, "Mapping Noise: Techniques and Tactics of Irregularities, Interception and Disturbance," in *Media Archaeology: Approaches, Applications and Implications*, E. Huhtamo and J. Parikka eds. (Univ. of California Press, 2011), pp. 256-277.

3. הפילוסופיה של הרעש

Michel Serres, *Hermes: Literature, Science, Philosophy* (The Johns Hopkins U Press, 1980), pp. 65-70.

Michel Serres, *The Parasite* (U of Minnesota P, 2007), pp. 66-70.

Jacques Attali, *Noise: The Political Economy of Music* (U of Minnesota P, 1985), pp. 3-20.

4. בעקבות בבל

ז'אק דרידה, נפתולי בבל (תל אביב: רסלינג, 2002), ע"ע 45-80.

Ted Striphas, "Communication as Translation," in *Communication As... Perspectives on Theory*, G.J. Shepherd, J. St. John, and T. Striphas, eds. (Sage, 2005), pp. 232-241.

5. לתקשר או לא לתקשר?

Paul Watzlawick, Janet Beavin and Don D. Jackson, *Pragmatics of Human Communication* (Norton & Company, 1967), Ch 2.

Deborah Cameron, *Good to Talk? Living and Working in a Communication Culture* (Sage, 2000), pp. 149-177.

6. אוטיזם כלקות תקשורת

הרמן מלוויל, "בארטלבי הכתבן":

http://readingmachine.co.il/home/books/book_meorer_2/chapter01_2561755

Herman Melville, "Bartleby the Scrivener": <http://www.bartleby.com/129/>

Amit Pinchevski and John Durham Peters, "Autism and New Media: Disability between Technology and Society," *New Media and Society* 18: 11 (2016): 2507-2523.

7. זה הקול

Steven Connor, *Dumbstruck: A Cultural History of Ventriloquism* (Oxford, 2000), pp. 1-23.

Mladen Dolar, *A Voice and Nothing More* (MIT, 2006), pp. 105-124.

8. שתיקות ולחישות

Wendy Brown, "Silence's Freedom," in *Edgework: Critical Essays on Knowledge and Politics* (Princeton U Press, 2005), pp. 83-97.

Xinghua Li, "Whispering: The Murmur of Power in a Lo-Fi World," *Media, Culture and Society* 33:1 (2011): 19-34.

9. גמגומים ומלמולים

Marc Shell, "Moses' Tongue," *Common Knowledge* 12: 1 (2006): 150-176.

Michel De Certeau, "Vocal Utopias: Glossolalias," *Representations* No. 56 (Fall 1996): 29-47.

10. הד ובת-קול

Ovid, *The Metamorphoses*, Book 3: "Echo Sees Narcissus":

<http://www.poetryintranslation.com/PITBR/Latin/Metamorph3.htm#Bkthree474>

Claude Levi-Strauss, "Variations on the Theme of a Painting by Poussin," in *We Are All Cannibals, and Other Essays* (Columbia UP, 2016), pp. 99-104.

Adriana Cavarero, *For More than One Voice: Toward A Philosophy of Vocal Expression* (Stanford U Press, 2005), pp. 165-172.

11. אנטי תקשורת

Jodi Dean, "Communicative Capitalism: Circulation and the Foreclosure of Politics," *Cultural Politics* 1:1 (2005): 51-74.

Gilles Deleuze, "Postscript on the Societies of Control," *October* 59 (Winter 1992): 3-7.

12. האתיקה של ההפרעה

Diane Davis, "Addressing Alterity: Rhetoric, Hermeneutics, and the Nonappropriative Relation," *Philosophy & Rhetoric* 38:3 (2005): 191-212.

Maurice Blanchot, *The Infinite Conversation* (U of Minnesota P, 1993), pp. 66-82.

תרגום לעברית: מוריס בלנשו, השיחה האינסופית (הקיבוץ המאוחד, 2012), ע"מ 106-122.

13. הצגת נושאים לעבודות

14. הצגת נושאים לעבודות

חומר חובה לקריאה:

ראו למעלה

חומר לקריאה נוספת:

אין

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %

הרצאה 0 %

השתתפות 10 %

הגשת עבודה 60 %

הגשת תרגילים 0 %

הגשת דו"חות 15 %

פרויקט מחקר 15 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:

1. נוכחות והשתתפות פעילה: מינימום 80%, כל היעדרות מעבר לכך עם אישור (10% מהציון).
קריאה משבוע לשבוע, והשתתפות מבוססת קריאה בדיונים - חובה.

2. הגשת חמש שאלות לדיון בעקבות קריאת פריטים ביבליוגרפיים מחמישה מפגשים שונים. השאלות ישמשו נקודת מוצא לדיון בכיתה ועליהן להיות ממוקדות בטקסט, כלומר כאלה שמתייחסות לטענות או לנושאים שנדונים ע"י המחבר (בניגוד לשאלות שמסיטות את הנושא החוצה מן הטקסט, כמו למשל: האם טענתו של סר מתאימה לאלגוריתם של iTunes, או האם דלז בעצם מדבר על פייסבוק?). את השאלות יש להעלות לאתר המודל של הקורס ערב לפני השיעור. (15% מהציון)

3. אובייקט מחקר: איתור והבאת אובייקט (מקרה, טקסט, טכנולוגיה, ייצוג, עבודת אומנות) רלוונטי לנושא המפגש ובהתייחס לפריט ביבליוגרפי מתוכו. מומלץ להתמקד בפסקה אחת או שתיים מתוך פריט הקריאה ו/או להתמקד ברעיון אחד או שניים. המטרה אינה לבצע אפליקציה פשוטה אלא לקרוא את הטקסט דרך האובייקט, לנסות להאיר בו אספקטים באמצעות האובייקט. יש להגיע לכיתה מוכנים להציג בקצרה (10 ד') את האובייקט ולהדגים את הקשרים בינו לבין חומר הקריאה. יש להעלות לאתר המודל של הקורס דף הסבר בראשי פרקים על האובייקט ערב לפני המפגש. (פעם אחת בסמסטר 15% מהציון).

4. עבודת סיכום: דיון בסוגיה תיאורטית, במקרה או באובייקט מתוך חומר הקורס. היקף: עד 15 עמודים, כולל ביבליוגרפיה. עבודת סמינר: דיון מקיף בסוגיה תיאורטית, דיון השוואתי או ניתוח מקרה רחב או מספר מקרים. היקף: עד 30 עמודים, כולל ביבליוגרפיה (60% מהציון). יש לאשר את נושא העבודה עם המרצה מראש, ורצוי מאוד לקבוע פגישה כדי לדון בנושא. השיעורים האחרונים יוקדשו להצגת ודיון בעבודות. לשיעורים אלה יש להגיע מוכנים להצגה קצרה של הנושא, הגישה, והשיטה (10-15 דקות). הציפייה היא לראשי פרקים ראשוניים, לא להנא להקפיד על כללי כתיבה וציטוט אקדמיים. הפקולטה למדעי החברה נוקטת בהליכים משמעתיים חמורים נגד מקרים של העתקת עבודות או שימוש לא הגון במקורות. אל תסתכנו, זה לא שווה את המחיר.